

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 28208/2023
05.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., против тужених ВВ и ГГ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Ана Станковић, адвокат из ..., ради установљавања права службености, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5057/20 од 14.12.2020. године, у седници одржаној 05.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5057/20 од 14.12.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5057/20 од 14.12.2020. године, донетом након одржане расправе пред тим судом, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 9117/15 од 29.06.2016. године којом је тужбени захтев био одбијен у целости, тако што се усваја тужбени захтев и установљава право стварне и нужне службености колског пролаза у корист тужиоца ДД као власника повласног добра – зграде површине 99м² и корисника кп. ../ КО ... површине 5 ари 59м² на којој је објекат изграђен, и у корист тужиле АА као власнице повласних добара – кп. ../ КО ... површине 627м² и зграде површине 61м², све непокретности уписане у лн. .. КО ..., које право подразумева пролаз пешке, аутомобилом, специјалним возилом за чишћење септичких јама, као и других комуналних возила ЈКП „Градске чистоће“, ватрогасних возила, камиона за допремање угља, огрева, хитне помоћи и сличних возила, преко послужних добара кп. ../ и кп. ../, обе уписане у лн. .. КО ... власништво туженог ВВ и кп. .. и кп. .. уписаних у лн. .. КО ... власништво тужене ГГ, а све према скици, геодетском снимку варијанте број 2 која представља саставни део пресуде, те сходно налазу и мишљењу судског вештака Бранка Стулића из ... од 30.11.2015. године, што описно представља трасу колског прилаза по нумерички означеним тачкама од капије тужене ГГ правцем и дужином пружања дуж жичане ограде и потпорног зида између кп. ../ и .. КО ..., преко кп. ../ и преко ../ у мерама које су одређене по тачкама и дужини,

све до дворишне капије тужених, па су обавезани тужени да уклоне капију у склопу оградe и оградe од бетонског парапета, бетонских стубова и жичаних поља, између тачака 23-25 у дужини 5,55 метара и између тачака 22-27 у дужини од 5 метара, као и део бетонског платоа у оквиру пројектованог колског пролаза, све на кп. .. КО ... у својини тужене ГГ, као и све друге евентуалне препреке које би онемогућавале право колског пролаза, а до места где се излази на постојеће јавно добро – пут на кп. .. КО ..., или ће то уклонити тужиоци о трошку тужених, што су тужени дужни признати и трпети и омогућити тужиоцима и возилима несметано коришћење описаног колског пролаза, као и његово редовно одржавање, обнављање и поправке (став први изреке); установљава право стварне и нужне службености постављања електричног вода ради прикључења на електричну мрежу стамбеног објекта тужиоца ДД из ... лоцираног на кп. ../ КО ..., на адреси ... ул. ... број .., на дистрибутивни електроенергетски систем „ЕПС Дистрибуције“ д.о.о. Београд, израдом прикључка путем проводника од стуба уличне постојеће НН електромреже са ближним подацима о њој, преко једног или два помоћна стуба прописаних димензија, непрекинуто до ормана са електричним бројилом на објекту тужиоца преко кп. ../ и ../ уписаних у лн. .. КО ... у власништву туженог ВВ и преко кп. .. и .. уписаних у лн. .. КО ... у власништву тужене ГГ, преко којих би пролазио надземни прикључак све по стандардима и условима овлашћених служби „Електродистрибуције Београд“, што би тужени били дужни признати и трпети и омогућити приступ постављању, као и извођењу радова на одржавању или других нужних радова употребом послужних добара од стране служби „Електродистрибуције Београд“, те забрањује туженима предузимање свих радњи које би отежале или ометале вршење стварне службености или које би умањиле њен садржај, док се у преосталом делу којим је тражено установљавање права стварне службености постављањем ради напајања тужиочевог објекта електричном енергијом једног или два помоћна стуба на означеним парцелама тужених уписаним у лн. .. и .. КО ... првостепена пресуда потврђује, а жалба тужилаца у том делу одбија као неоснована (став други изреке). Забрањено је туженима да на било који начин тужиоце ометају или спречавају у остваривању права установљених овом пресудом, која ће служити као основ за упис свих стварних терета установљених на послужним добрима, а у корист повласних добара (став трећи изреке). Одбијена је као неоснована жалба тужених и потврђено решење Првог основног суда у Београду П 9117/15 од 02.09.2016. године којим је одбачен захтев тужених за доношење решења о трошковима поступка (став четврти изреке). Обавезани су тужени да тужиоцима солидарно на име трошкова целокупног поступка исплате износ од 392.850,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате (став пети изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, дела којим је тужбени захтев усвојен и одлуке о трошковима поступка, тужени су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 3. и члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да ревизија тужених није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана

374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује, а ни других битних повреда одредаба парничног поступка из наведене законске одредбе од утицаја на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању на ком је заснована побијана пресуда, тужиоци су власници породичних стамбених зграда изграђених на кп. ../ (ДД) и кп ../ (АА) у КО На овим грађевинским парцелама тужиоци су објекте изградили са прибављеним одобрењима за изградњу током 1986. године, у свему према издатим грађевинским дозволама и у складу са правилима градње и издатим грађевинским условима заснованим на Детаљном урбанистичком плану из 1983.године. За градњу изведену у складу са одобрењима надлежних органа тужиоцима је издата употребна дозвола за објекте оријентисане ка улици ... на којој се воде и адресе ових објеката. Улази у стамбене објекте и гараже тужилаца оријентисани су према трасираној улици Детаљним урбанистичким планом из 1983. године који није међан предвиђена је изградња пројектоване улице ..., у чији састав према усвојеном пројекту трасе улазе између осталих, кп. ../ и ../ сада туженог ВВ и кп. .. и .. тужене ГГ. Парцелу ../ тужени је купио у 2011. години и исту припојио парцелама које су већ биле у својини њега и његове супруге, овде тужене ГГ, те исте оградио. Пројектована траса улице ... изграђена је и асфалтирана само до капије тужених, који су своје објекте лоциране на кп. .. изградили без грађевинске дозволе. Подизањем ограде и постављањем капије тужених, онемогућен је приступ парцелама и објектима тужилаца од улице У околностима ускраћеног излаза на ову саобраћајницу, тужиоци су били принуђени да се ради приступа својим катастарским парцелама и објектима на њима изграђеним, користе земљаним пролазом који води од неасфалтиране улице ..., преко кп. ../ трећег лица, преко кп. тужиоца ../ до најугроженије кп. ../ тужиље, затворене са свих страна туђим катастарским парцелама. Овај земљани пролаз ширине 3,26 м, нефункционалан је и небезбедан, јер због великог успона од 20,3% у односу на улицу ... онемогућава прегледност при укључењу у саобраћај. На основу усаглашеног налаза и мишљења вештака, утврђено је да је приступ парцелама тужилаца од улице ... отежан и апсолутно небезбедан и за путничка возила, маневрисање, мимоилажење или претицање, а у одређеним временским условима због нестабилности и могућности проклизавања возила може да доведе до тежих последица, и то не само до настанка материјалне штете већ и до угрожавања људских живота. Прилаз из улице ... према постојећим прописима није пут, није јавна саобраћајница већ земљани пролаз којим возила хитне помоћи, ватрогасна возила и возила јавно комуналних предузећа због габарита и тежине нису у могућности да саобраћају, јер то онемогућавају и угао скретања из улице ... и нагиб пролаза око 21% (највећи дозвољени нагиб јавног пута је 12%). Ризик приласка парцелама тужилаца из правца двосмерне улице ... возилима наведених служби и јавно комуналних предузећа, је неприхватљив. Свака грађевинска парцела мора имати приступ мрежи комуналних услуга. У овом случају, безбедан приступ парцелама тужилаца могућ је управо из улице ... преко означених парцела тужених. И то, уз ивицу истих, поред ограде, на начин опредељен тужбеним захтевом у складу са налазом вештака, а којим се парцеле тужених као послужна добра најмање оптерећују.

Куповином кп. ../ и ../ и њиховим припајањем свом дворишту, са ограђивањем обједињеног поседа, тужени су онемогућили приступ тужилаца улици Ограда дворишта тужених бесправно је подигнута и постављена делом на траси улице ..., пројектоване ДУП-ом донетим 1983. године, важећим у време градње објеката тужилаца и сада важећим планским актом, и до сада ограда није уклоњена иако је туженој ГГ то наложено још решењем Грађевинске инспекције Општине Палилула од

26.08.2013. године. У таквим околностима, тужиоци су онемогућени да и пешице приступе најближем и најбезбеднијем излазу са својих парцела. Вештаци су се изјаснили и о безбедности објеката тужених, у прихваћеној варијанти колског пролаза возила по равном терену на удаљености око 10м од објеката тужених.

На основу утврђеног чињеничног стања, Апелациони суд је донетом пресудом усвојио тужбени захтев за установљење тражене стварне службености колског пролаза и пролаза пешице преко означених катастарских парцела тужених, у складу са налазом и мишљењем именованог вештака, на начин који те парцеле као послужна добра најмање оптерећује. Одлука је заснована на правилној примени одредаба члана 40. став 1. и члана 50. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, као и члана 53. став 1, и донета у расправљеној чињеничној ситуацији да тужиоци до својих парцела могу безбедно долазити само путем који делом, у одређеним мерама и границама, прелази преко парцела тужених. При том, другостепени суд је имао у виду да би приступ катастарским парцелама тужилаца земљаним пролазом од улице ... био не само небезбедан за тужиоце, и небезбедан и немогућ за возила хитне помоћи, ватрогасна возила и возила јавно комуналних предузећа, већ да га тужиоци лично, сопственим улагањима, не би били овлашћени ни да формирају, јер да би пролаз стекао статус јавног пута неопходне су дозволе надлежних органа, као и насипањем терена формирати рампу са потпорним зидовима, што спада у делатност предузећа овлашћеног за изградњу и одржавање јавних саобраћајница, као и да се катастарским парцелама тужилаца са легално подигнутим објектима мора дозволити приступ јавној саобраћајници, те да право тужених на лични мир не може бити претежно у односу на право тужилаца на безбедан живот у кућама саграђеним у складу са законом, а којима се из разлога права на живот као основног људског права, мора обезбедити приступ возила хитне помоћи, ватрогасних возила и возила комуналних служби.

Другостепени суд је основаним оценио и захтев за установљавање права стварне службености проласка надземних проводника електричног вода од стуба уличне електромереже преко парцела тужених до ормана са електричним бројилом на стамбеном објекту тужиоца на кп. ../, ради прикључења на дистрибутивни електроенергетски систем „ЕПС Дистрибуција“ израдом прикључка путем проводника од стуба уличне електромереже ваздушном линијом преко катастарских парцела тужених до помоћног стуба који је могуће поставити на парцели тужиоца и ормара са електричним бројилом на објекту тужиоца, све по стандардима и условима овлашћених служби „Елекстродистрибуције Београд“. За установљење службености постављања једног или два помоћна стуба на парцелама тужених захтев је оцењен неоснованим и правноснажно је одбијен.

Неосновано се ревизијом тужених оспорава правилност поступања другостепеног суда, истицањима да предмет спора није свестрано расправљен, да је другостепени суд игнорисао низ важних питања за вештаке, те да је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, а материјално право погрешно примењено.

Чињенично утврђење о битном за примену материјалног права другостепени суд је засновао на доказима чија доказна вредност није доведена у питање. При том, усаглашени налаз и мишљење вештака Бранка Стојића и Милорада Веселиновића представља стручни ослонац чињеничном утврђењу до ког је суд дошао у склопу са осталим изведеним доказима, савесним коришћењем овлашћења из одредбе члана 8. Закона о парничном поступку. Том одредбом је прописано да суд одлучује по свом

уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног расправљања које ће чињенице да узме као доказане. Из истих разлога неприхватљиви су и наводи ревизије у односу на доказ вештачењем од стране вештака Бранка Глумца. Насупрот ревизијских навода тужених, другостепени суд је свестрано расправио сва спорна питања и утврдио чињенице од утицаја на примену материјалног права и правилно одлучио о основаности тужбеног захтева у усвојеном делу.

У конкретном случају, и по оцени Врховног суда, у постојећим приликама тужиоци остварују право на успостављање стварне службености пролаза преко парцеле тужених, независно од околности да ли ће се саобраћајница у улици ... у даљем реализовати према постојећем ДУП-у или евентуално уследити његова измена. За одлучивање о службеностима меродавне су постојеће прилике. На то упућује одредба члана 53. став 1. Закона о основама својинско правних односа, прописивањем да се стварна службеност успоставља судском одлуком када се једна непокретност (повласно добро) не може користити без употребе друге непокретности (послужно добро). У овом случају постојеће прилике су такве да изискују успостављање права службености на начин одређен побијаном пресудом.

Врховни суд је размотрио и остале наводе ревизије тужених и нашао да су неосновани, јер представљају наводе о којима је другостепени суд дао јасне и довољне разлоге које овај суд у свему прихвата.

Према исходу спора, правилно је одлучено о трошковима поступка применом члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП.

Из изнетих разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић